

เป็นแนวโชดหินธรรมชาติที่พาดผ่านลำแม่น้ำยม ซึ่งจะทำให้น้ำไหลเชี่ยวในบริเวณนี้ ตั้งแต่สมัยโบราณ บริเวณนี้จะมีปลาชุกชุมมาก ชาวบ้านเล่าว่าฤดูปลาวางไข่ปลาจะว่ายทวนกระแสน้ำขึ้นมากก็จะมาติดบริเวณโชดหินที่แก่งหลวงนี้จึงทำให้ปลาชุกชุมมาก ใครที่ต้องการอาหารเพียงแค่ลงไปแม่น้ำยมบริเวณแก่งหลวงก็สามารถใช้สวิง (เครื่องมือหาปลาชนิดหนึ่ง) ตักปลาขึ้นมาได้มากมาย ปลาชุกชุมมากขนาดเหยียบเท้าลงบนพื้นทรายในแม่น้ำยมเท้ายังเหยียบเจอตัวปลา

มีตำนานเล่าขานบริเวณแก่งหลวงว่าพระร่วงเจ้าจะลงไปหาพระมารดาที่เป็นนาค โดยสั่งน้องชายต่างมารดาว่าถ้าพระองค์ลงไปแล้วไม่กลับขึ้นมาให้น้องชายครองเมืองแทนพระองค์ พระร่วงได้จมน้ำหายไป แล้วไม่กลับขึ้นมาอีกเลย จึงเป็นตำนานเรื่องพระร่วงจมน้ำตายที่แก่งหลวง และมีเรื่องเล่าขานกันต่อมาว่าหากมียอดผักบั้งขึ้นบริเวณแก่งหลวงแล้วเรี่ยทอดยอดไปพันยอดองค์เจดีย์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ (วัดพระปรางค์) เมื่อไรพระร่วงเจ้าจะกลับมากำเนิดอีกครั้ง อีกทั้งมีเรื่องเล่าของชาวบ้านที่อยู่อาศัยริมแก่งหลวง ได้เล่าให้ฟังว่า ในสมัยก่อน วันขึ้น 15 ค่ำ จะเห็นดวงไฟโพล่พุ่งขึ้นจากฝืนน้ำบริเวณแก่งหลวงแห่งนี้ ทำให้ชาวบ้านมีความเชื่อว่าบริเวณแก่งหลวงแห่งนี้เป็นที่อยู่ของพญานาค

บริเวณแก่งหลวงนี้ยังมีเรื่องเล่า ความเป็นมาของวิถีชีวิตชุมชนอีกมากมายที่ผูกพันบริเวณแก่งหลวงแห่งนี้ ในสมัยโบราณนิยมสร้างบ้านติดริมน้ำยมเพราะเส้นทางคมนาคมจะอาศัยเส้นทางแม่น้ำยมเป็นหลัก แต่สมัยต่อมาการสร้างบ้านก็ปรับเปลี่ยนไปตามเส้นทางคมนาคมแบบใหม่ นั่นคือมีการสร้างถนน จึงมักนิยมสร้างบ้านติดถนน ประจวบกับการสร้างบ้านในช่วงแรกที่สร้างติดกับแม่น้ำทำให้เกิดความหนาแน่นจึงกระจายตัวของการสร้างบ้านไปในพื้นที่อื่นๆ